

امید به رونق و آینده صنایع نساجی

اشاره:

صنایع نساجی و پوشاک که اولویت دوم نیازهای اولیه انسانی بعد از غذا و خوراک محسوب می‌شود، از صناعی است که حجم عمده‌ای از تجارت و بازرگانی را در بازارهای جهانی و ایران به خود اختصاص داده است.

طبق آمارها سهم این صنعت در تولید ناخالص ملی حدود ۱۴ درصد برآورد شده است. این صنعت از نظر اشتغال نیز بعد از صنعت نفت بیشترین سهم را به خود اختصاص داده است.

بیش از ۹۵ درصد از این صنعت متعلق به بخش خصوصی است و این بخش همیشه برای پایین آوردن قیمت تمام‌شده کالا و حفظ کیفیت محصولات خود به دنبال تهیه و استفاده از ماشین‌آلات به‌روز دنیا می‌رود.

در حوزه تهیه مواد اولیه هم آن‌طور که گفته می‌شود نیاز اصلی این صنعت به الیاف پنبه است که در حال حاضر به دلیل شرایط تحریم اقتصادی و بانکی کشور واردات آن سخت شده و در تهیه مواد جایگزین آن نظیر چپیس پلی‌استر نیز محدودیت‌هایی برقرار است و تولید داخل در شرکت‌های پتروشیمی پاسخ‌دهنده نیاز رو به رشد صنایع داخلی نیست.

شاهین کاظمی، نایب‌رئیس هیئت‌مدیره انجمن صنایع نساجی ایران که یکی از قدیمی‌ترین و بزرگ‌ترین تشکلهای صنفی کارفرمایی ایران با قدمتی بیش از ۶۰ سال است؛ به دنیای اقتصاد، عنوان می‌کند که در حال حاضر هیچ‌کدام از

شرکت‌های معتبر دنیا به تولیدکننده‌های داخلی صنعت نساجی به صورت مستقیم ماشین‌آلات نمی‌فروشند. اما اگر از دغدغه «عدم ارتباط با دنیا» بگذریم، کاظمی به رونق یک‌سال گذشته این صنعت و چشم‌انداز بسیار روشن آن اشاره می‌کند. به گفته او «ایران با جمعیت بالای ۸۰ میلیون نفر و جوان که تمایل به پیروی از روندهای روز بازار دارد به پوشاک قابل توجهی نیاز دارد و از سویی عرضه و تولید داخلی این محصول هم بسیار کمتر از میزان تقاضاست.»

به همین دلیل او می‌گوید که طی یک‌سال گذشته وضعیت این صنعت از نگاه بازار در حد مطلوب بوده و انتظار می‌رود در صورت عدم مزاحمت دولت و وضع قوانین بازراننده جدید (مانند تعرفه ورود ماشین‌آلات نو و دست دوم و...)، افزایش تولید و رشد در صنعت نساجی را در آینده تجربه کنیم.

وضعیت کلی صنعت نساجی چگونه است؟

طی یک‌سال گذشته وضعیت تقریباً خوب بوده است. روز یکشنبه ۸ آبان هزار و صد و بیستمین جلسه هیات‌مدیره انجمن صنایع نساجی ایران با حضور ۱۵ عضو اصلی و ۵ عضو علی‌البدل هیات‌مدیره انجمن و ۱۰ نفر از روسای کارگروه‌های تخصصی نساجی و میهمانانی از سایر سازمان‌ها برگزار شد.

در این جلسه از ۵ نفر از اعضای انجمن صنایع نساجی ایران که در میان ۴۷ صادرکننده نمونه امسال بودند،

تقدیر شد، بر همین اساس می‌توان گفت اوضاع برای واحدهای خصوصی این صنعت در حد خوبی است که بیش از ۱۰ درصد از صادرکنندگان نمونه کشوری را به خود اختصاص داده‌اند، البته با این شرط که دولت همراهی لازم را با بخش خصوصی داشته باشد و عزم جدی در برطرف کردن موانع تولید در حد قوانین و مقررات داخلی داشته باشد.

دولت چه نقشی در این میان دارد؟

به‌طور مصداقی می‌توان به دخالت دولت در حوزه‌هایی نظیر وضع عوارض، تعرفه و امثالهم اشاره کرد؛ دولت برای واردات ماشین‌آلات نو و دست دوم (حتی با کارکرد خیلی کم) عوارض وضع می‌کند. همین‌طور ممکن است با شدت پیگیری قوانین مشکل‌داری نظیر قانون مشاغل سخت و زیان‌آور در روند جاری شرکت‌ها اختلالاتی ایجاد کند. یا اینکه درصد تعرفه مواد اولیه و محصولات صنعت نساجی را تغییر دهد مثل اتفاقی که اخیراً رخ داده و تعرفه نخ و الیاف همسان شده‌اند.

اگر دولت این تصمیمات را نگیرد و طبق روال حرکت کند یا حداقل با بخش خصوصی مشورت کند مشکلی ایجاد نخواهد شد. ولی دولت این سیاست‌ها را اعمال می‌کند و هر روز چالشی جدید پیش پای تولیدکنندگان قرار می‌دهد.

کنم. اما با وجود این مسائل طبق آن چیزی که یکشنبه در جلسه انجمن صنایع نساجی ایران هم بیان شد، تولید روی ریل خود در حال حرکت است، حتی برخی هم افزایش تولید داشته‌اند. همه اینها به دلیل نیاز بازار رخ داده است.

۴ مهم‌ترین موانع و سرعت‌گیرهای توسعه این صنعت چیست؟

عدم ارتباط با دنیا. همه ماشین‌آلات این صنعت وارداتی است و اکنون برای وارد کردن آنها با مشکل مواجه هستیم.

هیچ‌کدام از شرکت‌های معتبر دنیا به ما به صورت مستقیم ماشین‌آلات نمی‌فروشند. یادمان باشد که صنعت نساجی در لیست مستقیم تحریم‌های آمریکا قرار دارد.

یکی از تحریم‌های جدیدی که دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری سابق آمریکا تقریباً سه سال پیش به اقتصاد کشور تحمیل کرد، تحریم صنایع نساجی بود، چراکه نساجی در بخش خصوصی بعد از نفت و صنایع مرتبط با معادن و فلزات یکی از بزرگ‌ترین صنایع کشور محسوب می‌شود. به همین دلیل هیچ تولیدکننده ماشین‌آلات اروپایی به ما مستقیم ماشین‌آلات عرضه نمی‌کند.

بعضی از ماشین‌سازهای اروپایی که دستگاه‌هایشان نیازمند نصب و تحویل در مقصد هستند، به ما غیرمستقیم هم نمی‌فروشند. این را هم متذکر شوم که برخی از این محصولات را به صورت غیرمستقیم و با دور زدن تحریم خریداری می‌کنیم، اما ۲۰ درصد بیشتر از قیمت روز.

۴ برای واردات مواد اولیه هم مشکل وجود دارد؟

بله. در واردات مواد اولیه هم دقیقاً همین مساله وجود دارد. اصلی‌ترین ماده اولیه ما پنبه و پلی‌استر است. سالانه کشور ۱۵۰ هزار تن الیاف پنبه نیاز دارد که در داخل تنها حدود ۵۰ هزار تن آن تامین می‌شود، لذا باید تقریباً ۱۰۰ هزار تن از این محصول را به صورت واردات خریداری کنیم.

این مقدار پنبه را باید از کشورهایی وارد کنیم که با آنها رابطه بانکی نداریم و هزاران مشکل در برقراری ارتباط با آنها داریم.

می‌شوند. این پوشاک را یک برند اروپایی برای یک فصل خاص تولید کرده و وقتی که در آن فصل نتواند محصولات خود را بفروشد و سریعاً تولیدات جدید را جایگزین کند، با قیمت کیلویی و فله به تجار کشورهای مثل ایران فروخته می‌شود. ما که پوشاک مد روز دنیا را به دلایل مختلف از جمله تحریم یا ممنوعیت‌ها با قیمت روز وارد کشور نمی‌کنیم، به همین خاطر اینها را کیلویی به قیمت ناچیز خریداری و وارد می‌کنند و در بازار داخل به اسم اجناس لوکس با قیمت گزاف به مشتریان عرضه می‌کنند.

۴ در حال حاضر برای تولیدکننده‌های داخل نسبت هزینه تولید با فروش چگونه است؟

الان هزینه تولید زیاد شده اما در مقابل آن تقاضا در بازار هم وجود دارد.

۴ یعنی رکودی که اقتصاد کشور درگیر آن شده به صنعت نساجی سرایت نکرده است؟

نمی‌گویم نساجی درگیر این رکود نیست ولی در بخش خصوصی این صنعت در حال حرکت و جنبش است. مشکلات زیاد است ولی در کل کارخانه‌ها در حال تولید هستند و هر کدام از اعضای بزرگ انجمن صنایع نساجی ایران یک تا ۲ هزار نفر پرسنل کاری مستقیم دارند و دنبال افزایش تولید خود هم هستند، لذا زمانی که این واقعیات را نگاه می‌کنیم، متوجه می‌شویم که اوضاع می‌تواند رو به توسعه و پیشرفت باشد.

با وجود این اگر بخواهم دردهای این صنعت را بازگو کنم، می‌توانم از موارد متعددی چون کمبود مواد اولیه، تحریم‌های بانکی، قطع شدن دوره‌های برق در فصل تابستان، افزایش قیمت گاز، قانون مشاغل سخت و زیان‌آور، نبود سیستم فاکتور رسمی و مالیات در شبکه بازار و عرضه نهایی و هزاران مشکل دیگر صحبت

۴ در حال حاضر وضعیت تعرفه‌ها به چه شکل است؟

اکنون نظم تعرفه‌ها به هم ریخته است، به شکلی که تعرفه ماده اولیه با محصول در بعضی موارد یکی شده است. به همین دلیل تجار میل به سمت واردات محصول نهایی پیدا می‌کنند.

این تعرفه‌ها سابقاً نظمی داشتند که باید حفظ می‌شدند. به عبارت دیگر نظام تعرفه واردات ملزومات نساجی دارای یک تناسب بود، مثلاً الیاف پنبه ۵ درصد، نخ ۱۵ درصد، پارچه ۳۳ درصد و پوشاک ممنوع بود، ولی امسال با تغییرات صورت گرفته تعرفه الیاف پنبه ۴ درصد و نخ پنبه ۵ درصد شده است و به همین دلیل صرفه به سمت واردات نخ حرکت کرده است.

۴ به نظر شما وضعیت مطلوب کنونی نساجی تا چه اندازه از نرخ ارز نشأت گرفته است؟

به هر حال صنعت نساجی یکی از نیازهای اولیه انسان را پاسخ می‌دهد. ایران با یک جمعیت بالای ۸۰ میلیون نفر و سلیقه رو به رشد به پوشاک متنوع و سبک و سیاق استاندارد جهانی نیاز زیادی دارد. از سوی دیگر عرضه و تولید پوشاک، منسوجات خانگی و... بسیار کمتر از میزان تقاضا است. به همین دلیل هم هست که در حوزه نساجی به یک کشور واردات‌محور تبدیل شده‌ایم

۴ برخی می‌گویند به دلیل بالا رفتن قیمت ارز واردات پوشاک کمتری نسبت به قبل وجود دارد، تا جایی که حتی گفته می‌شود مناطق مرزی که دروازه ورود پوشاک وارداتی بود الان محصولات خود را به جای ترکیه و دبی و... از مرکز (تهران) خریداری می‌کنند؟

نه در این حد نیست. محصولات داخلی بعضاً در قیمت مناسبی هستند، اما نه در حدی که وضعیت قاچاق معکوس شده باشد. هنوز هم واردات قاچاق چند میلیارد دلاری در حوزه پوشاک داریم.

واردات پوشاک هم تنها مرتبط با نرخ ارز نیست. مثلاً وقتی در کشورهای خارجی برخی پوشاک استوک می‌شود تقریباً با قیمت‌های ناچیز به خریداران عمده از کشورهای جهان سوم و مخصوصاً ایران عرضه